

UDKAST TIL STRATEGI FOR ØSTMØN

Udfordringer på Østmøn

Som det er gældende for mange landdistrikter ligger også for Østmøn den største trussel i *affolkningen*. I dag er vi 2.114 personer på Østmøn, og 38 pct. af os er fyldt 60 år. Hvis vi ser 13 år frem i tiden, siger befolkningsprognosen, at vi er 22 pct. færre. Der vil kun være 1.640 tilbage. Heraf vil de 60-årige og derover udgøre over halvdelen, nemlig 51 pct.¹

En sådan affolkning må forventes at få vidtrækkende konsekvenser, *hvis den ikke imødegås*. Vi har allerede gennem nogle år set en udvikling, som vi må frygte vil fortsætte:

- Den offentlige trafik skæres ned – og risikerer at blive dyrere
- Der er blevet længere til praktiserende læge, speciallæger og sygehus
- Der er blevet længere til skoler og børneinstitutioner
- De få dagligvarebutikker i lokalområdet kan få vanskeligt ved at overleve
- Ejendomme står tomme og forfalder

For at afbøde disse konsekvenser er det en *essentiell udfordring at fastholde eller øge bosætningen på Østmøn*. Med det formål for øje har vi på Østmøn vedtaget denne lokale udviklingsplan, som i den kommende tid vil udgøre pejlepunktet for lokalrådets og aktive borgeres indsats.

Overordnede målsætninger

Østmøn Lokalråd kan tilslutte sig de overordnede målsætninger, som Den Lokale Aktionsgruppe i Vordingborg Kommune havde for sin indsats 2007-2013. Østmøn har derfor følgende to overordnede målsætninger, som i øvrigt supplerer hinanden:

* *At skabe vækst og udvikling på Østmøn med øget bosætning, flere iværksættere og arbejdspladser*

* *At skabe attraktive levevilkår på Østmøn for nuværende og kommende beboere*

For at forfølge disse målsætninger har Østmøn Lokalråd opstillet en række konkrete mål for sin indsats. De koncentrerer sig om følgende tre områder:

* *bosætning*

* *landsbyforskønnelse*

* *erhvervsudvikling*

¹ Tallene er taget fra Vordingborg Kommunes befolkningsprognose 2013-2026.

Vi ønsker øget liv i pæne boliger i vores smukke natur. For at opnå det skal der ske en forskønnelse af landsbymiljøerne og øgede muligheder for beskæftigelse for nuværende og kommende beboere.

Bosætning

Den helt store attraktion ved Østmøn er utvivlsomt *naturen*, som tiltrækker mange turister. Men også for beboerne spiller naturen med den friske luft, stilhed og ro en afgørende rolle. En spørgeskemaundersøgelse fra 2000 blandt beboere i Borre viser, at 80 pct. ser en *stor fordel* i at bo tæt på en smuk og spændende natur. Naturen har således potentiale til at tiltrække flere beboere.

(Vi mangler oplysninger om, hvorfor tilflyttere flytter igen. Data fra andre steder viser, at en fjerdedel af tilflyttere flytter igen, inden der er gået et år. En anden undersøgelse viser, at manglende integration og hjemfølelse i forhold til bosætningsområdet er en væsentlig årsag til ønsket om at fraflytte. Flere tilflyttere oplever, at det er svært at komme i kontakt med naboer gennem foreningsaktiviteter, og nogle ønsker at flytte, fordi de oplever at blive ekskluderet fra uformel snak og hilsen og mere grundlæggende i forhold til at udvikle sociale relationer. De fleste tilflyttere giver udtryk for, at de har mistet kontakt til venner og familie som følge af bosætningen på landet langt fra deres tidligere bosætningsområder. De har bl.a. derfor behov for at udvikle nye sociale kontakter.)

For at fastholde tilflyttere vil vi etablere en ambassadør-ordning, som sikrer en god modtagelse af tilflyttere, og som fortæller og introducerer dem til det sociale liv. Vi overvejer også at arrangere forskellige sociale og kulturelle 'events i gaderne'.

Vi vil også styrke markedsføringen i samarbejde med Møn Nu's aktiviteter og forsøge med guidede ture for potentielle tilflyttere, gerne i samarbejde med ejendomsmæglere.

Arbejdet med bosætning hænger uløseligt sammen med erhvervsudvikling og landsbyforskønnelse. En vigtig forudsætning for at fastholde og øge bosætning på Østmøn er, at der skabes arbejdspladser i nærområdet eller inden for en rimelig pendler-afstand, og at området præges af attraktive huse og landsbyer.

Landsbyforskønnelse

Det er en afgørende forudsætning for at tiltrække tilflyttere, at landsbymiljøerne og husene fremtræder attraktive. Lokalrådet vil derfor søge aktiv indflydelse på Vordingborg Kommunes administration af indsatspuljen til renovering af bevaringsværdige bygninger og til nedrivning af faldefærdige og skæmmende bygninger på Østmøn.

Ligeledes ønsker Lokalrådet ved aktiv deltagelse at øve maksimal indflydelse på kommunens projekt om landsbyplaner for Hjertebjerg, Elmelunde, Borre, Nyborre og Magleby. Med forskønnelse af landsbyerne som hovedformål skal landsbyplanerne udpege bevaringsværdige bygninger, markante bysammenhænge og historiske bystrukturer samt udpege nedslidte boliger og erhvervsbygninger, der er egnet til nedrivning.

Erhvervsudvikling

Det er en vigtig forudsætning for at øge bosætningen på Østmøn, at vi kan lokke med arbejdspladser - enten på selve Østmøn eller inden for en rimelig pendler-afstand. Fordi folk ikke nødvendigvis bor, hvor de arbejder, giver det bedst mening at samarbejde med de øvrige erhvervspolitiske tiltag, der er i gang på Møn og i Vordingborg Kommune. Lokalrådet ønsker derfor at deltage i den arbejdsgruppe om erhverv, som foreningen Møn Nu har nedsat

Erhverv på Østmøn er i dag domineret af turisme og landbrugsvirksomhed. Lokalrådet følger nøje arbejdet i projektet *Kystdestination Møns Klint*.

Herudover er der mange mikrovirksomheder inden for især fødevarer- og kunstproduktion. Især når/hvis den digitale infrastruktur etableres på et tilfredsstillende niveau, er der gode muligheder for etablering af selvstændig virksomhed og hjemmearbejdspladser. Lokalrådet ønsker at styrke og synliggøre udbredelsen af mikrovirksomheder i området. Vi vil derfor arrangere en erhvervsdag for alle nuværende og potentielle virksomhedsejere. Erhvervsdagen skal bidrage til etablering af relevante erhvervsnetværk og gennem de *gode historier* synliggøre, at Østmøn også er et erhvervsområde.

For også at synliggøre mikrovirksomhederne over for turister vil vi på et centralt sted på Klintevej skilte med, hvad de enkelte virksomheder kan tilbyde, og hvordan man finder frem til dem.

For at støtte det lokale erhvervsliv agter DagligBrugsen i Borre at øge købet af lokale produkter til videresalg.

Opsummering af konkrete udviklingsplaner

Østmøn Lokalråd vil i den kommende tid udarbejde konkrete arbejdsplaner for følgende udviklingstiltag:

- * Etablering af en ambassadør-ordning, som sikrer en god modtagelse af tilflyttere og introducerer dem til det sociale liv i lokalsamfundet
- * Arrangere forskellige sociale og kulturelle 'events'.
- * Arrangere guidede ture for potentielle tilflyttere i samarbejde med ejendomsmæglere
- * Deltage aktivt i Møn Nu's markedsføring af Møn
- * Deltage aktivt i Vordingborg Kommunes administration af indsatspuljen til renovering af bevaringsværdige bygninger og til nedrivning af faldefærdige og skæmmende bygninger på Østmøn
- * Deltage aktivt i Vordingborg Kommunes projekt om landsbyplaner for Hjertebjerg, Elmelunde, Borre, Nyborre og Magleby med henblik på forskønnelse af landsbyerne

- * Deltage aktivt i den arbejdsgruppe om erhverv, som foreningen Møn Nu har nedsat
- * Arrangere en erhvervsdag for alle nuværende og potentielle virksomhedsejere med henblik på at styrke relevante netværk og synliggøre Østmøn som et erhvervsområde
- * Synliggøre mikrovirksomheder ved på et centralt sted på Klintevej at skilte med, hvad de enkelte virksomheder kan tilbyde, og hvordan man finder hen til dem
- * At øge salget af lokale produkter i områdets dagligvarebutikker

*Et nødvendigt næste skridt vil være at planlægge konkret, **hvem** der skal gøre **hvad** og **hvornår**!*